ופט"ז מהל׳ שבת הל׳ כג

סעיף ה וסי" תה ס"ד וסי תרל סעיף יב: בג ב מיי פוו"י

מ"ח סי׳ שסב סעיף ז:

ל ת פי שפני פפיף ה. בד ג מיי׳ שם טוש״ע שם סעיף ה:

בה דה מיי פכ"ו מהלי

שבת הל' יו סמג לאוין סו טוש"ע א"ח סי

מו קעיף ב:

שבת הל' כג טוש"ע

יוש"ע א"ח סי

מד

מסורת הש"ם

מברטנורה וכן בפירוש הרמב"ם וכ"א ברב אלפס], ב) [לקמן מה.], ג) גי' רש"ל כגון, ד) בס"א נוסף: הבלעה, ד) מתחום שחנה כדפי כל"ל. ו) ולחמו נב:ז.

הגהות הב"ח (h) רש"י ד"ה רג שימי וכו' וכאלו לא יצא דקתני אתחומיה קלי:

אלא אדם אאדם קשיא. דבשלמא מטה אמטה איכא לתרוצה כדקאמרת דהא דתני ויזקוף את המטה בדופן רביעית קאמר דהא קתני שלא תפול חמה על המת ועל האוכלין אלמא לאו לאכשורי סוכה אתי אלא אדם הא קתני כדי שיאכל וישתה וישן אלמא למיפק ביה חובת סוכה אוקמיה המם דג' דברים הללו הן מצות סוכה אלמא דופן שלישי הויא מסירה דאי דופן רביעית לא הוה מיפסלא בה כדאמרי ואט"ג. דעביד אהל שרי: לדעם. שהעומד שם יודע שלשם מחילה העמידוהו שם אסור: שלא לדעם. מותר דמשום עשיית אהל ליכא

למימר דאין דרך בנין בכך אבל כלי דרך בנין בכך הוא הלכך דופן שלישית אסור: שלא לדעם הוה. לא ידעו האנשים על מה קבצום שם: רב חסדה מיהה. שעשה המחילה ונקבע שם בח' מהן הח ידע: שלח מו המנין הוה. בעושי המחילה: דאעילו מיא. מרשות הרבים לרה"י והוקבעו לשם לדעת שהודיעום שלכך הם נקבלין: זיקי. נודות ושל רבא הוו: ריסתקת. רחוב העיר רה"ר: בהדי דאתי רבא מפירקיה. והיה גדוד דשומעי הדרשה באין אחריו נטלן שמש והביאן בתוך מחילות הבאין: של תבואה: המפסתה. שחת בותבר' מי שילה ברשות. כגון לעדות החדש או להציל מן הגיים ומן הנהר או חכמה הבאה לילד: כבר נעשה מעשה. ואינך לריך לילך: יש לו חלפים חמה לכל רוח. ממקום שנחמר לו: כחינו לח יצח. מפרש בגמ': חוזרין למקומן. מפרש בגמ'ם: גבו' מאי כאינו נא יצא. הא ודאי לא ילא דהא עדיין בתוך התחום הוא: ה"ג אמר רבה הכי קאמר ואם היה בתוד התחום שלו כאילו לא יצה מביתו דמי. כלומר החי כחילו לא יצא אביתו קאי והכי קאמר אם היה עדיין בתוך תחום ביתו חוזר לביתו והרי הוא כאילו לא עקר רגליו לכך יש לו מביתו אלפים אמה לכל רוח כבתחילה ולא אמרינן ממקום

אלא אדם אאדם קשיא אדם אאדם נמי לא קשיא א כאן לדעת כאן שלא מדעת והא דרבי נחמיה בריה דרבי חנילאי לדעת הוה שלא מדעת הוה רב חסדא מיהא לדעת הוה רב חסדא שלא מן המנין הוה: הנהו בני גננא באעילו מיא במחיצה של בני אדם נגדינהו שמואל אמר אם אמרו שלא מדעת יאמרו לדעת הנהו זיקי דהוה שדיין בריםתקא דמחוזא בהדי דאתא רבא מפירקיה אעלינהו ניהליה לשבתא אחריתי בעי עיילינהו ואסר להו גדהוה ליה כלדעת ואסור לוי אעילו ליה תיבנא זעירי אספסתא רב שימי בר חייא מיא: מתני' דמי שיצא ברשות ואמרו לו כבר נעשה מעשה יש לו אלפים אמה לכל רוח אם היה בתוך התחום כאילו לא יצא 6 כל היוצאים להציל חוזרין למקומן: גמ' מאי אם היה בתוך התחום כאילו לא יצא אמר רבה הכי קאמר אם היה בתוך תחום שלו כאילו לא יצא מתוך ביתו דמי פשימא מהו דתימא הואיל ועקר עקר קמ"ל

רב שימי בר חייא אמר הכי קאמר האם היו תחומין שנתנו לו חכמים מובלעין בתוך התחום שלו כאילו לא יצא מתחומו במאי קמיפלגי מר סבר הבלעת תחומין מילתא היא ומר סבר לאו מילתא היא א"ל אביי לרבה ואת לא תסברא דהבלעת תחומין מילתא היא ומה אילו שבת במערה שבתוכה ארבעת אלפים ועל גגה פחות מארבעת אלפים אמה לא נמצא מהלך את כולה וחוצה לה אלפים אמה אמר ליה ולא שני לך בין היכא דשבת באויר מחיצות מבעוד יום להיכא דלא שבת באויר מחיצות מבעוד יום והיכא דלא שבת לא והתנן

בל היוצאין להציל חוזרין למקומן. הא דלא חשיב ליה בפ"ק דבינה (דף יא:) גבי הנך ג' דהתירו סופן משום תחילתן דוה אינו חידוש וכל

ומר סבר הבלעת תחומין לאו מילתא היא. פ״ה ולית ליה לרבה הא דנהרדעי דאמרי לעיל (דף מא:) אי פקח הוא עייל לתחומי' וכיון דעל על ולר"י נראה דאית ליה הא דנהרדעי כיון שנכנס בתחומו מפני כבוד הבריות וילא מד׳ אמותיו כיון שצריך ליתן לו ד' אמות חדשות יכול לחזור ולקנות תחומו הרחשון אבל הכא מכיון שיצא חוץ מתחומו וקנה לו תחום אחר לא הותר ליעקר מתחום שקבע כדפי לעיל דאי לאו הכי תיקשי לה מתני׳ לנהרדעי דאמרי י אפי׳ אמה אחת לא יכנס ואף על גב דע"י ארבע אמותיו נכנס לתחומו הראשון ולא אמר כיון דעל על: ומדרבי

הנהו לריכי כדאמרינן התם:

רבינו חננאל אדם אאדם נמי לא קשיא, הא דתניא עושין שלא לדעת. כלומר שלא יתכוין בתחלה לעשות מחיצה. והא דתניא לא יעשה לדעת. ואקשינן איני והא רב חסדא לדעת הוה, וא"ל רב נחמז זיל עביד. וא ל דב נוזמן הל עבה. ופרקינן רב חסדא שלא מן המיניין הוה, כלומר לא נימנה רב חסדא עם אותם דמלו להו למחיצה דהנהו כולם שלא לדעת הוו. הנהו בני גננא. פי׳ שמואל אמר להו אימור ראמור רבנן שלא לדעת, לדעת מי אמור. הנהו (דייקינ') [זיקי] דחמרא רמחוזא [בהדי] דאתא רבא מפירקא עיילינהו, בשבת אחריתי נמי הוו בעו לעיולי, אמר להו אם כן הוו להו לדעת ואסיר. לוי עיילו ליה אם כן יווי ליוו לינו ואסיר. לוי עיילו ליה תיבנא. זעירי אספסתא רב אשי מיא. והני כולהו שיצא ברשות כו', ואם היה בתוך התחום כאילו יצא. מאי קאמר, רבה הכי קאמר אם היה בתוך התחום שלו כאילו לא יצא מביתו, , יא בא כוביה, דתימא כיון דעקר רגליו לצאת חוץ לתחום אע״פ דלא יצא כמי(ן) . ריצא דמי ונאסר בתחומו, קמ"ל. רב שימי אמר הכי שהלך בו תחומו מובלע בתוך התחום שלו, כלומר . אלפים אמה לכל רוח מהלך באותן אלפים אמה שהן כנגד תחומו ועייל בתחומו. וכיוז שנכנס חזר בתחובה, וכיון שנכנט ווה לרשות שהיתה לו מקודם שיצא. קסבר רב שימי הבלעת תחומין מילתא היא. ורבה סבר הבלעת תחומין לאו מלתא היא. א"ל [אביי ל]רבה ואת לא ת ל (אבי לון ביו זאו לא תסברא דהבלעת תחומין מילתא היא, ומה אילו שבת במערה שיש בה ד' אלפים אמה ועל גגה פחות מד' אלפים אמה לא נמצא מהלך את כולה וחוצה לה אלפים אמה. ודחי שני הכא דהא שבת באויר מחיצות מבעוד יום. ואקשינן, והיכא דלא שבת באויר מבעוד יום לא.

שנאמר לו יש לו אלפים אמה לכל רוח: פשיטא. דכיון דעדיין לא ילא מן התחום כאילו הוא בביתו דמי: מהו דסימא כיון דעקר. ללאת ברשות ורבנן תקון ליה ממקום שנאמר לו אלפים לכל רוח הכא נמי אע"ג דקאי בתחומו לימדוד ליה מהתם ואי בעי למיפק ליפוק קמ"ל: רב שישי בר חייא אשר הכי קאמר אם היו החומין שנהנו לו הכמים מובלעין בחוך החחום שלו כאילו לא ילא מחחומו דמי. כלומר מתני׳ בשכבר ילא מתחומו עסקינן וכאילו לא יצא (4) אתחומין קאי כדהוה ס"ד מעיקרא ומאי אם היה בתוך התחום ה"ק אם היו אותן אלפים הנתונות לו לכל רוח ממקום שנאמר לו נכנסות לתוך אלפים של תחום ביתו כאילו לא יצא מתחומו דמי והולך עד ביתו והרי הוא כבתחילה: רב שימי סבר הבנעה מילחה היה. וכיון דמיבלען בתחומיה וממטו ליה לגו תחומיה הוו להו כחד תחומא וכמאן דלא נפק מתחומא הוא ורבה סבר לאו מילתא היא הלכך לא מצי לתרוצי כאילו לא יצא דמתני׳ בשכבר יצא חוץ לתחום דאם יצא הפסיד שביתת ביתו וקנה לו ממקום שנאמר לו ורבה לית ליה הא דתנו נהרדעי לעיל (דף מא:) ואי פיקח הוא עייל לתחומו וכיון דעל על. ואית דגרסי בלישנא אחרינא דבין רבה ובין רב שימי בשכבר יצא מתחומו מוקי ליה ובתרוייהו גרסי׳ אם היו תחומין שנתנו לו חכמים מובלעין בתוך התחום שלו אלא בדרבה גרסינן כאילו לא יצא מביתו ובדרב שימי גרסינן כאילו לא יצא מתחומו ובהא פליגי דלרבה לא משויא להו הבלעה כחד תחומא שיהיו לו כל היום כולו ח' אלף אמה אלא כי ממטו ליה תחומין הניתנין לו עד תוך תחומו הוי כאילו לא יצא מביתו כלל ולא קנה שביתה במקום אחר ויש לו אלפים מביתו לכל רוח כבתחילה ורב שימי סבר כאילו לא יצא מביתו לא אמרינן אלא ודאי קנה שביתה במקום שנאמר לו אבל כאילו לא יצא מתחומו אמרי׳ ולא הפסיד תחומו הראשון ויש לו קרוב לח׳ אלף כגון ממקום שנאמר לו ולמזרח אלפים ולמערב אלפים ומשם ולביחו אלפים ומביחו ולהלן אלפים דהבלעת תחומין משויא להו לכולהו תחומי כחדא תחומא ורבה סבר לאו מילחא היא לשווינהו תחומא חד הלכך על כרחך לא מיתוקם כאילו לא יצא אתחום גרידא ולומר תחומו לא הפסיד אבל יוצא חשבינן ליה לקולא דיש לו שביתה אף במקום שנאמר לו אלא כאילו לא יצא לגמרי קאמר והרי הוא כבתחילה: ומה אינו שבם במערה שחוכה ד' אלפים ועל גגה פחום מד' אלפים לא נמלא כו'. כלומר אי אתה מודה שמהלך את גגה וחולה לה אלפים לכל לד. סתם מערה ב' פתחים יש לה בב' קלותיה פתח למורח ופתח למערב מפתח המורח נותן לו חולה לה ללד מורח אלפים וללד גגה אלפים וכן מפתח המערב נותן חולה לה ללד המערב אלפים וללד גגה אלפים וכיון דגגה פחות מד' אלפים כיון" שכותליה משופעין ללד גגה

ומתרחבות מלמטה בקרקעיתה נמצא אלפים שיש לו על גגה כשיצא מפתח מזרחי נבלעות בתוך אלפים שיש לו על גגה כשיולא מפתח המערב ואי אתה מודה שאם בא לנאת באיזה מהן שירנה שיכול להלך כל גגה וחולה לה אלפים אתה לכל לד משום דהבלעת תחומין משוי לתחומי שני היליאות כחד ואילו הוה גגה ד' אלפים שלימות וילא בפתח מזרח אינו יכול להלך ללד גגה אלא אלפים ואם היה רולה להלך באלפים מערביות היה לריך לחזור על העקב וליכנס במערה ולחזור ולנאח דרך פתח מערבי אלמאי מילתא היא וקשיא לתרוייהו לישני: ולא שני לך כו'. הכא נמי ב' תחומין מחמת חדא שביתה קאתו לה וכיון דמיבלעי לעיל הוו חד תחומא אבל גבי

מתני׳ לא שבת באויר מחילות שביתה השניה הלכך כיון דקני לה שביתה בתרייתא תו לית ליה שביתה קמייתא והיכא דילא חוץ לתחום אין לו אלא ממקום שנאמר לו אלפים ואפי׳ נכנסו לחוך תחומו אינו הולך ממקום שכלו שם והלאה כלום. וללישנא אחרינא הכי מחרץ כיון דלא שבח באויר מחיצות שניה לא יהבינן ליה ב׳ שביחות אלא או האי אית ליה או האי אית ליה אם מובלעות אית ליה שביחת ביתו ואין לו ממקום שנאמר לו אלא כדי לבא וליכנס בתחומו ואם אינן מובלעות קנה מקומו והפסיד ביתו ולשון הראשון נראה הגון: